

China's security capacity against the military-industrial complexes of the United States of America (2000 to 2022)

SeyyedeH Haleh Mehdizadeh¹ 

Reza Simbar² 

Received: 2024-05-07

Revised: 2024-08-08

Accepted: 2026-02-08

Available Online: 2026-03-18

How to cite this article:

Mehdizadeh, S.H. & Simbar, R. (2026). China's security capacity against the military-industrial complexes of the United States of America (2000 to 2022), 14 (01), 103 - 124 .(in Persian with English abstract)
<https://doi.org/10.22067/irlip.2026.87846.1528>

Introduction:

Security is a public good and one of the main values of human life, and in practice, the main responsibility for ensuring international security lies with the countries that we refer to as great powers. How to ensure that all great powers remain good international citizens and act to uphold international law and the balance of power, rather than to disrupt it, is a perennial problem in international security. But when a great power acts as a bully or lawbreaker in the international arena, international security is jeopardized and the possibility of catastrophic war increases. There are also times when great powers see their interests at stake and begin security moves in places that conflict with their interests. Today, the East Asian region has emerged as one of the world's strategic regions and the most important economic pillar at the international level, and the emergence of the most important emerging powers at this time has caused the center of gravity of global wealth and power to shift from the Atlantic Ocean to the Pacific Ocean.

East Asia has undergone developments since World War II that have led to changes in the approach of powerful countries, especially the United States. After 1945, the United States supported Japan as a strong barrier against the Soviet Union; however, with the collapse of the Soviet Union and the blow it dealt to the idea of communism, it shifted American policies towards China, which was one of the prominent supporters of this idea. The United States' use of escalating policies in East Asia in recent decades and the maintenance of the causes of conflict between South Korea and Japan with North Korea

1. PhD student in Political Science and International Relations, Faculty of Humanities, University of Guilan, Guilan, Iran. (*- Corresponding Author Email: halehmehdizadeh70@gmail.com)
2. Full Professor, Department of Political Science and International Relations, Faculty of Humanities, University of Guilan, Guilan, Iran

have been aimed at putting pressure on China and managing and controlling its growing power. Over the past few years, various U.S. working groups on China have met across the country, and their reports identify various tools that officials can use as leverage to defend U.S. interests and encourage China to act in ways that do not conflict with the interests of the United States and other countries.

According to researchers, topics such as: The shift of international power from West to East; China's change in passive policy since the late 1990s; China's active presence in the international arena, as well as its economic growth and acceleration towards progress, have raised concerns among other powers, and this led to the study of China's influence on the performance of military-industrial complexes from 2000 to 2022.

Methodology:

In this article, the authors, by examining different schools of thought on security and attempting to break out of the narrow circle of militarism, criticize the attitudes of those who considered security to be one-dimensional, and introduce comprehensive and multidimensional security. In this study, the Copenhagen School was chosen because it negates one-dimensional security and expands it to five areas: military (coercive relations), economic (commercial relations), political (power relations), social (collective identity relations), and environmental (human-ecosystem relations). Regarding the security situation in East Asia, Barry Buzan believes that there is a distinct and long-standing regional context in this region that is at least as valuable as the global level in shaping the region's security dynamics. In security analysis, Buzan focuses primarily on the regional level of analysis and, accordingly, believes that countries should allocate a special place in their foreign policy to the regional dimensions of security and pursue security from its multidimensional perspectives. In fact, the fundamental question of this school is not how to ensure security, but rather who, why, and how brings certain issues into the realm of security issues. Accordingly, data collection was carried out using a library method and research findings were conducted using a descriptive-analytical method.

Findings:

China has more than doubled its military spending in the past decade to maintain its security in the region, as well as against the US military-industrial complex that exerts influence in the region through South Korea, Japan, and Taiwan. China has embarked on a naval shipbuilding program that has put more ships to sea between 2014 and 2018 than the combined number of ships in the navies of Germany, India, Spain, and the United Kingdom. The People's Liberation Army has also launched guided missile cruisers and nuclear-powered ballistic missile submarines. China launched its third aircraft carrier, the Fujian, in June 2022. The People's Liberation Army's missile force has also modernized its capabilities, including by developing hypersonic missiles and anti-ship ballistic missiles. According to the US military, the People's Liberation Army also plans to expand its nuclear



arsenal to 700 nuclear warheads by 2027 and to at least 1,000 nuclear warheads by 2030. However, little is known about how China's growing defense budget is being allocated, especially after recent structural reforms. In fact, the findings of the descriptive-analytical research show that: Since 2000, China has been able to strengthen its security cadres with growing military power and the strategy of rejuvenating the great Chinese nation, improving the comprehensive national power of the government, accelerating the modernization and strengthening of the People's Liberation Army, and the strategy of developing military-civilian integration in a full spectrum of land, air, sea, as well as nuclear, space, electronic warfare, and cyberspace operations against the effects of the military-industrial complex.

Conclusion:

Currently, the East Asian region is one of the world's strategic regions and one of the most important economic pillars at the international level. After 1945, the United States supported Japan as a deterrent against the Soviet Union, but the collapse of the Soviet Union led the United States to China, a prominent supporter of communist ideology. U.S. policymakers believe that there is always a risk that a one-party state like China's could act in a way that clearly threatens U.S. interests. In order to reduce the likelihood of China choosing such a path, the United States has insisted on its own strategies and tools, one of which is the presence of military-industrial complexes in the East Asian region. Researchers found that one of the most important factors in countering the threat of the United States' presence in the East Asian region is China's significant military progress from 2000 to 2022, in line with the country's economic progress. Since the end of Jiang Zemin's presidency, China's foundation for countering US hegemony and power politics has been aligned with improving and developing regional relations. According to the Copenhagen multidimensional school, China's national strategies for protecting itself in the region also include multiple factors. In this regard, China has put an increase in the People's Liberation Army's budget on its agenda to accelerate its modernization and eliminate deficiencies. China has more than doubled its military spending in the past decade, and to counter the presence of the United States and its military contractors in East Asia, China has been pursuing military-security strategies in line with its economic growth, such as: Rejuvenating the great Chinese nation, improving the state's comprehensive national power, accelerating the modernization and strengthening of the People's Liberation Army, and developing the strategy of military-civilian integration, China has been able to train its security cadres in a full range of land, air, and sea, as well as nuclear, space, electronic warfare, and cyberspace operations.

Key word: East Asia, China, military-industrial complexes, United States of America, security

پژوهشنامه ایرانی
سیاست بین الملل
دوره ۱۴، شماره یک
شماره پیاپی ۲۷
پاییز و زمستان ۱۴۰۴

دوره انتشار: دوفصلنامه
شاپا چاپی: ۲۳۲۲-۳۴۷۲
شاپا الکترونیک: ۲۷۱۷-۳۴۰۲

doi 10.22067/irlip.2026.87846.1528

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۱۸

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۵/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۱۹

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۲/۲۷



ظرفیت امنیتی چین در مقابل مجتمع های نظامی- صنعتی ایالات متحده آمریکا (۲۰۲۲ تا ۲۰۰۰)

سیده هاله مهدی زاده^۱ ID

رضا سیمبر^۲ ID

چکیده

با توجه به این که برخی پژوهشگران قرن بیست و یکم را قرن آسیا به‌ویژه شرق آسیا می‌نامند، بیانگر این است که جغرافیای سیاسی این قرن در کشاکش قدرت گیری بازیگران مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی و همچنین تغییر موضع کمابیش قدرت از غرب به شرق جهان و یا از اروپا به آسیا می‌باشد. چین در منطقه شرق آسیا کشوری نوپدید می‌باشد که به دلیل ظرفیت‌های خود در دو الی سه دهه متاخر به‌ویژه در بُعد اقتصادی، مقام دوم را در جهان، به خود اختصاص داده و می‌توان گفت شرق آسیا امروزه یکی از پراهمیت‌ترین ارکان اقتصادی در نظام بین‌المللی می‌باشد. این وضعیت خواه ناخواه سایر قدرت‌ها از جمله ایالات متحده آمریکا را حساس نموده و به موازنه قوا با این قدرت نوظهور واداشته است. مجتمع‌های نظامی-صنعتی آمریکا با حضور در مناطق مختلف جهان به‌ویژه با حمایت از کشورهای درگیر با چین، منافع خود را تأمین می‌کند. پرسش پژوهش این می‌باشد که امنیت دفاعی چین در برابر عملکرد مجتمع‌های نظامی-صنعتی ایالات متحده آمریکا چگونه تأمین می‌شود؟ گردآوری داده‌ها به روش کتابخانه‌ای و یافته‌های تحقیق به شیوه‌ی توصیفی-تحلیلی، نشان می‌دهد که چین از سال ۲۰۰۰ به بعد با قدرت رو به رشد نظامی و با راهبرد جوانسازی ملت بزرگ چین، بهبود قدرت ملی همه جانبه دولت، تسریع نوسازی و تقویت ارتش آزادبخش خلق و راهبرد توسعه همجوشی نظامی-مدنی، توانسته کادرهای امنیتی خود را در طیف کاملی از زمینی، هوایی، دریایی و همچنین هسته‌ای، فضایی، جنگ الکترونیک و عملیات فضای سایبری در مقابل اثرات مجتمع‌های نظامی-صنعتی تقویت کند.

کلیدواژه: شرق آسیا، چین، مجتمع‌های نظامی-صنعتی، ایالات متحده آمریکا، امنیت

۱. دانشجوی دکتری تخصصی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران
(نویسنده مسئول) 70@gmail.com: halehmehdizadeh

۲. استاد تمام گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه گیلان، گیلان، ایران

۱- مقدمه

امنیت یک کالای عمومی و یکی از ارزش‌های اصلی زندگی بشر است و در عمل، مسئولیت اصلی تأمین امنیت بین‌المللی بر دوش کشورهایی است که ما از آن‌ها به‌عنوان قدرت‌های بزرگ یاد می‌کنیم. چگونگی حصول اطمینان از این موضوع که همه قدرت‌های بزرگ، شهروندان بین‌المللی خوبی باقی می‌مانند و برای حمایت از قوانین بین‌المللی و توازن قوا اقدام کنند و نه برهم زدن آن؛ مشکل همیشگی مبحث امنیت بین‌الملل می‌باشد. اما در مواقعی که یک قدرت بزرگ به‌عنوان یک قلدر یا قانون شکن در عرصه بین‌المللی عمل می‌کند، امنیت بین‌المللی به خطر می‌افتد و احتمال وقوع جنگ فاجعه بار افزایش می‌یابد. زمانی نیز وجود دارد که قدرت‌های بزرگ منافع خود را در خطر دیده و شروع به تحرکات امنیتی در نقاطی می‌کنند که در تضاد با منافع آن‌ها قرار دارد. امروز منطقه شرق آسیا به‌عنوان یکی از مناطق راهبردی دنیا و همچنین پراهمیت‌ترین رکن اقتصادی در سطح بین‌المللی پدیدار شده است و پدیدار شدن مهم‌ترین قدرت‌های نوظهور در این برهه، موجب شده است که مرکز جاذبه ثروت و قدرت جهانی از اقیانوس اطلس به سمت اقیانوس آرام جا به جا شود. تبدیل شدن قاره کهن به محور قدرت اقتصادی و تا حدودی قدرت سیاسی نظام بین‌الملل نیز موجب شده است تا تاویل «سده آسیایی» نیز در تشریح قرن حاضر مورد استفاده قرار گیرد. در همین راستا ماژاکازو یا ماژاکی نویسنده کتاب «آسیا تمدنی در حال ساخته شدن» و سایر کارشناسان دیگر نیز برآنند که قرن بیست و یکم، قرن شرق آسیا می‌باشد.

شرق آسیا بعد از جنگ جهانی دوم تحولاتی را در برداشته است که منجر ایجاد تغییراتی در رویکرد کشورهای قدرتمند به‌ویژه ایالات متحده آمریکا نیز شده است. بعد از سال ۱۹۴۵ ایالات متحده آمریکا، کشور ژاپن را به‌عنوان مانعی محکم در مقابل شوروی حمایت می‌کرد؛ اما با فروپاشی شوروی و ضربه ای که به اندیشه کمونیسم وارد شد، سیاست‌های آمریکا را به سمت چین که یکی از حامیان مطرح این اندیشه بود، سوق داد. به کار گرفتن سیاست‌های تنش‌زای ایالات متحده در منطقه شرق آسیا در دهه‌های اخیر و حفظ دلایل درگیری بین کره جنوبی و ژاپن با کره شمالی به قصد فشار آوردن بر کشور چین و مدیریت و کنترل قدرت روزافزون این کشور بوده‌است. سیاست‌های ایالات متحده آمریکا در دوران ریاست جمهوری بوش، اوپاما و حتی ترامپ، به‌گونه‌ای بوده است که منافع مجتمع‌های نظامی-صنعتی خود را فعال نگه داشته تا به این واسطه، چین و کره شمالی در منطقه شرق آسیا به‌عنوان تهدید جلوه کنند. این اقدامات باعث می‌شدند که مجتمع‌های نظامی-صنعتی ضمن ایجاد وابستگی نظامی کره جنوبی و ژاپن به آمریکا و تسخیر استقلال این دو کشور، قراردادهای بسیار سنگین تسلیحاتی را با آن‌ها به امضا رسانند.

در طول سال‌های گذشته، کارگروه‌های مختلف ایالات متحده آمریکا در مورد چین در سراسر کشور تشکیل جلسه داده و گزارش‌های آنان ابزارهای مختلفی را شناسایی می‌کند که مقامات می‌توانند از آن‌ها به‌عنوان اهرم‌هایی برای دفاع از منافع ایالات متحده استفاده کنند و چین را تشویق کنند تا به شیوه‌هایی عمل کند که با منافع ایالات متحده و سایر کشورها مخالف نباشد. سیاست‌گذاران ایالات متحده معتقدند که همیشه این خطر وجود دارد که یک دولت تک حزبی مانند چین بتواند به‌گونه‌ای عمل کند که آشکارا منافع ایالات متحده را تهدید کند. به منظور کاهش احتمال انتخاب چنین مسیری توسط چین، ایالات متحده به

راهبردهای خاص خود در جهت مدیریت اوضاع و متعهد ماندن به حضور نظامی طولانی مدت خود در منطقه اصرار ورزیده است. با توجه به اذعان محققان، موضوعاتی از جمله: جا به جایی قدرت بین المللی از غرب به شرق؛ تغییر سیاست منفعلانه چین از اواخر ۱۹۹۰؛ حضور فعال چین در عرصه بین المللی و همچنین رشد اقتصادی و شتاب این کشور به سمت پیشرفت، نگرانی قدرت های دیگر را در برداشته است و همین امر موجب شد که اثرپذیری چین از عملکرد مجتمع های نظامی - صنعتی از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲ در این تحقیق مورد بررسی قرار گیرد. بنابراین سوال پژوهش این می باشد که امنیت دفاعی چین در برابر عملکرد مجتمع های نظامی - صنعتی ایالات متحده آمریکا چگونه تأمین می شود؟ و فرضیه تحقیق نشان می دهد که چین از سال ۲۰۰۰ به بعد با قدرت رو به رشد نظامی و با راهبرد جوانسازی ملت بزرگ چین، بهبود قدرت ملی همه جانبه دولت، تسریع نوسازی و تقویت ارتش آزادیبخش خلق و راهبرد توسعه همجوشی نظامی - مدنی، توانسته کادرهای امنیتی خود را در طیف کاملی از زمینی، هوایی، دریایی و همچنین هسته ای، فضایی، جنگ الکترونیک و عملیات فضای سایبری در مقابل اثرات مجتمع های نظامی - صنعتی تقویت کند. بنابراین متغیر مستقل عملکرد مجتمع های نظامی - صنعتی آمریکا و متغیر وابسته ظرفیت امنیتی چین در برابر این مجتمع ها در نظر گرفته شده است و مسئله چین و تایوان و روابط کره جنوبی، ژاپن با ایالات متحده می تواند متغیرهای میانجی و اثرگذار بر رابطه متغیر مستقل و وابسته در نظر گرفته شوند. در این تحقیق سعی پژوهشگران بر آن است تا با تکیه بر مکتب کپنهاگ میزان اثرپذیری امنیت چین توسط این مجتمع ها را ارزیابی نمایند.

۲- پیشینه پژوهش

در ارتباط با موضوع مقاله حاضر مقالات، کتب و منابع متعددی بررسی شده اند که چند مورد آن به شرح زیر می باشد:

- کتابی تحت عنوان «تحولات نظامی و امنیتی شامل جمهوری خلق چین» (به لاتین: Military and Security (Developments Involving the People's Republic of China) توسط وزارت دفاع ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۲۳ نوشته شده است. این کتاب به روند فعلی و احتمالی آینده توسعه نظامی - فناوری ارتش آزادیبخش خلق، اصول و توسعه احتمالی راهبرد امنیتی، راهبرد نظامی چین، سازمان های نظامی و همچنین مفاهیم عملیاتی حامی چنین توسعه ای پرداخته است. در مجموع اطلاعات مفیدی در ارتباط برخی از حوزه های پیشرفت چین در امور امنیتی در اختیار مخاطبان قرار می دهد؛ اما در مقاله پیش رو نگارندگان به چگونگی امنیت سازی چین در مقابل مجتمع های نظامی - صنعتی آمریکا در منطقه شرق آسیا می پردازند.

- در سال ۱۴۰۰، پژوهشی تحت عنوان «تأثیر مجتمع های نظامی - صنعتی بر سیاست خارجی ایالات متحده در برابر روسیه و چین (۲۰۰۱ تا ۲۰۲۲)» توسط حامد موسوی و مجید عادل صورت گرفت و بر این امر تأکید نمود که چگونه مجتمع های نظامی - صنعتی بر سیاست خارجی ایالات متحده آمریکا تأثیر می گذارند تا در مقابل کشورهای روسیه و چین روش و عملی ویژه را در پیش گیرد. این مقاله اطلاعات بسیار مفیدی در ارتباط با نحوه عملکرد این مجتمع ها در اختیار پژوهنده قرار داده است؛ لیکن در پژوهش حاضر محققان به طور اختصاصی بر

چگونگی ایجاد بحران این مجتمع‌ها در منطقه شرق آسیا به‌ویژه در کشور چین متمرکز شده و از دریچه چارچوب نظری کپنهاگ به عملکرد مجتمع‌های نظامی -صنعتی ایالات متحده آمریکا بر امنیت آن کشور نگریسته‌اند.

• پایان نامه ای تحت عنوان «جایگاه و نقش مجتمع‌های نظامی -صنعتی در امنیت محور کردن سیاست خارجی کشورهای خاورمیانه (مطالعه موردی عربستان)» نوشته سیده‌هاله مهدیزاده، رضا سیمبر و احمد جانسیز در سال ۱۳۹۶ پژوهشی بسیار کاربردی در رابطه با اثر این مجتمع‌ها بر سیاست خارجی کشورهای خاورمیانه بوده است. اما در پژوهش کنونی نگارنده فارغ از این که بر منطقه شرق آسیا متمرکز شده و بر خلاف رساله نام برده میزان اثرپذیری و ظرفیت چین برای مقابله با این مجتمع‌ها را می‌سنجد.

• کتابی تحت عنوان «مجتمع‌های نظامی -صنعتی؛ چگونگی شکل‌گیری، گسترش و پیامدها» نوشته دکتر مهدی محمدنیا در سال ۱۳۹۴ به بررسی شبکه پیچیده و مرموزی به نام مجتمع‌های نظامی -صنعتی در ساختار سیاسی آمریکا پرداخته است. در این کتاب عنوان می‌شود که این شبکه، منافع خود را جز از راه بحران آفرینی در سیاست خارجی دنبال نمی‌کند؛ به گونه ای که در پشت پرده، بسیاری از بحران‌های بین‌المللی می‌توان رد پایی از منافع مجتمع‌های نظامی -صنعتی مشاهده کرد. با توجه به این که این کتاب ارزشمند وسعت دید نگارنده را نسبت به ماهیت و چیستی مجتمع‌های نظامی -صنعتی بیشتر می‌سازد، اما از لحاظ محتوایی، مقاله پیش رو با کتاب مذکور به وضوح تفاوت دارد.

• از مقالات مورد استفاده دیگر می‌توان به مقاله‌ای تحت عنوان «روابط نظامی و تسلیحاتی شمال و جنوب: بررسی موردی مجتمع‌های نظامی -صنعتی ایالات متحده آمریکا» اشاره نمود که در سال ۱۳۹۲ توسط صادق سلیمی بنی به نگارش درآمد. این مقاله تمرکز خود را بر شناخت موشکافانه مفهوم مجتمع‌های نظامی -صنعتی نهاده و بر این اعتقاد است که این مجتمع‌ها یکی از مظاهر و نمودهای سیاست بین‌المللی می‌باشند که تأثیر و عملکرد پیچیده‌ای را در فرایند تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های خارجی پاره‌ای از کشورها از خود به جا می‌گذارند. این مجتمع‌ها در واقع به‌عنوان ابزاری برای تبیین و تشریح کردن علل برخی از رفتارهای کشورهای گوناگون به خصوص در حیطه‌های امنیتی در نظر گرفته می‌شوند. بدین سبب در شرایطی که پژوهش توصیف شده در بالا، به ارتباط میزان اثرگذاری مجتمع‌های نظامی -صنعتی بر روی سیاست‌گذاری کشورها به صورت عام پرداخته؛ پژوهش حاضر به صورت جزئی و موردی به نحوه عملکرد این مجتمع‌ها بر یکی از کشورهای شرق آسیا یعنی چین متمرکز شده است.

مبحث مجتمع‌های نظامی -صنعتی در سال‌های اخیر تحقیقات گسترده‌ای را به خود اختصاص داده است و پژوهشگران بر آن بودند که زوایای مختلف این مجتمع‌های رازآلود را بررسی نمایند. اما همچنان ابعاد مختلفی از عملکرد این مجتمع‌ها برای بررسی جای کار دارد. نگارندگان در این مقاله سعی دارند که در چارچوب مکتب کپنهاگ به این موضوع بپردازند که اثرگذاری عملکرد این مجتمع‌ها در منطقه شرق آسیا به‌ویژه در سیاست خارجی کشور چین به چه صورت بوده و ظرفیت امنیتی چین در قبال این مجتمع‌ها چطور عمل می‌کند؟

۳- چارچوب نظری؛ مکتب کپنهاگ

در سال‌های گذشته، مکتب کپنهاگ الهام‌بخش بسیاری از مطالعات و تأملات نظری در مورد حالت‌ها و

ویژگی‌های مختلف ساخت امنیت بوده‌است. چارچوب امنیتی شدن که توسط مکتب کپنهاگ ارائه شده است، با رویکرد سازه انگاری همسو می‌شود و متعهد به چرخش گفتمانی و زبانی در روابط بین‌الملل و مطالعات امنیتی است. مکتب کپنهاگ استدلال می‌کند که امنیت امری مشخص نیست، بلکه از طریق تعاملات اجتماعی و گفتمانی بین الازدهانی بین بازیگران قدرتمندی که تعاریفی از تهدیدات را ارائه می‌دهند و مخاطبان مرتبیتی که این تعاریف را تصدیق می‌کنند ساخته می‌شود (Buzan, 1998, P.1). این مکتب یک فضای فکری منحصر به فرد برای بحث در مورد ساخت امنیت ایجاد کرده است و درک ما را از نحوه ترکیب و استفاده از موضوعات خاص در چارچوب‌های امنیت ملی و بین‌المللی گسترش می‌دهد. (Stepka, 2022, PP.15-26) پر واضح است که تعریف و تشریح صرف واژه امنیت به خودی خود کفایت نمی‌کند؛ بلکه نیازمند یک سازمان متنی به خصوصی نیز می‌باشیم که بتواند در ارتباط با «مفهوم امنیت» از مکاتب فکری گوناگون، نگرش‌های گوناگونی را نیز ارائه دهد (Sulovic, 1997, PP.1-2).

نگارندگان در بررسی و مقایسه سایر مکاتب امنیتی دریافتند که مکاتب سنتی مانند واقعگرایی (تهاجمی و تدافعی) امنیت را فقط یک آزادی از تهدیدات نظامی جهت بقای دولت در نظام بین‌المللی هرج و مرج گونه تعبیر می‌کنند و مرجع اصلی امنیت، صرفاً دولت در نظر گرفته می‌شود و نقش افراد، اجتماع و... را شامل نمی‌شود. در ارتباط با نظریه نظام جهانی دریافتند که این نظریه تأکید بیش از حد بر مسائل اقتصادی دارد و دیگر مسائل نظامی، صنعتی و... را شامل نمی‌شود. همین‌طور نظریات انتقادی اغلب کنش‌های انقلابی را توصیه می‌نمایند، در صورتی که چرایی امنیتی شدن با انجام کنش‌های انقلابی پاسخ داده نمی‌شود بلکه این مبحث بیشتر در جهت جلوگیری از تهاجم دیگر کشورها حرکت می‌کند. مکتب پاریس نیز تا حد زیادی نگرشی شک‌انگارانه به امنیت دارد و به زبان فوکویی تا میزان زیادی سوژگی افراد را در توصیف امنیت، نادیده می‌گیرد؛ اما در مکتب کپنهاگ افراد نیز مورد توجه قرار می‌گیرند. اگرچه یک تحقیق سازه‌انگارانه ممکن است قادر باشد طیف وسیعی از سؤالات را در بخش‌های موضوعی بسیار مختلف و با شیوه‌های پژوهشی متفاوت در برگیرد؛ اما نگارندگان دریافتند که می‌توان این گرایش‌ها را در مکتب کپنهاگ نیز یافت و از بین مکاتب مختلف، مکتب کپنهاگ با احتمال به وجود نقایص، توانسته ابعاد مختلف موضوعی را زیر یک چتر جا دهد.

در مجموع مکتب کپنهاگ، در قیاس با دیگر مکاتب مطالعه شده، با توجه به رهیافتی نوین در مطالعات امنیتی و تلاش برای خارج شدن از دایره تنگ نظامی به نگرش اشخاصی که امنیت را تک بعدی میدانستند، نقد وارد ساخته و امنیت فراگیر و چند بعدی را معرفی می‌نماید. باری بوزان با کوشش مضاعف، امنیت تک بعدی را نفی و آن را به پنج حوزه نظامی (روابط اجبارآمیز)، اقتصادی (روابط تجاری)، سیاسی (روابط قدرت)، اجتماعی (روابط هویت جمعی) و زیست محیطی (روابط انسان و زیست بوم) گسترش داده است. (Ebrahimi, 2007, pp.449-450) در ارتباط با وضعیت امنیتی شرق آسیا باری بوزان معتقد است که یک بافتار منطقه‌ای متمایز و طولانی مدت در این منطقه وجود دارد که در فرمدهی به پویایی‌های امنیتی منطقه، دست کم ارزشی برابر با سطح جهانی دارد. اگر این سطح منطقه‌ای در نظر گرفته نشود، نه مفاهیم «تک قطبی» و نه «چند قطبی» نمی‌توانند امنیت بین‌المللی شرق آسیا را توصیف کنند. جهت تبیین این

موضوع، او از نظریه‌ی مجتمع امنیت منطقه‌ای برای وصف تحولات شرق آسیا پس از پایان جنگ سرد بهره می‌گیرد. تغییر وضعیت دوقطبی به تک‌قطبی به خوبی نشان می‌دهد که چطور پایان جنگ سرد بر منطقه آسیای شرقی تأثیر گذاشته است. امروز در ادبیات امنیتی غرب نیز یکی از مباحث پر اهمیت، توانمندسازی نسبی چین در رابطه با همسایگانش و تأثیر این موضوع و همچنین رشد نهادهای منطقه‌ای و پیوست اهمیت امنیتی به تحولات اقتصادی شرق آسیا، در ادغام پویایی‌های امنیتی شمال شرق و جنوب شرق آسیا می‌باشد.

چگونگی ارتباط چین با منطقه آسیای شرقی و چگونگی ارتباط ایالات متحده و چین با یکدیگر، موضوعات عمیقاً درهم تنیده‌ای هستند که نه تنها بر آینده آسیای شرقی، بلکه بر امنیت جهانی نیز تأثیر می‌گذارند. به استثنای برخی بحران‌های بین چین و تایوان، کل این الگو عمدتاً به تحولات داخلی چین و ایالات متحده وابسته است. در واقع، امنیت آسیای شرقی در محدوده نسبتاً باریکی بین شکل‌گیری درگیری خفیف و یک نوع نسبتاً عجیب و غریب و البته ضعیف از رژیم امنیتی باقی می‌ماند که در آن یک قدرت خارجی، ایالات متحده، نقش کلیدی را ایفا می‌کند (Buzan, 2010, P.148). بوزان در تحلیل امنیت تمرکز اصلی خود را بر سطح تحلیل منطقه‌ای گذاشته و بر همین اساس معتقد است که کشورها باید در سیاست خارجی خود، جایگاه ویژه‌ای را به ابعاد منطقه‌ای امنیت اختصاص داده و امنیت را از زوایای چند بُعدی آن پیگیری نمایند. در حقیقت، پرسش بنیادین این مکتب این نمی‌باشد که چگونه می‌شود امنیت را تضمین نمود، بلکه این است که چه کسی، چرا و چگونه مباحث معینی را به عرصه‌ی موضوعات امنیتی می‌کشد.

علاوه بر موارد ذکر شده، باری بوزان در تحلیل امنیت، بر سطح تحلیل منطقه‌ای تأکید دارد و بر همین اساس معتقد است که کشورها باید در حوزه سیاست خارجی، جایگاه خاص و ویژه‌ای را به بُعد منطقه‌ای امنیت اختصاص و امنیت را به صورت چند بُعدی بررسی نمایند. در این بین منطقه شرق آسیا علاوه بر این که یکی از مناطق راهبردی اقتصادی دنیا می‌باشد؛ به علت وجود قدرت‌های بزرگ جهانی مانند چین، روسیه، ژاپن، هند و همچنین حضور همون جهانی (ایالات متحده آمریکا) در آن حوزه، منطقه‌ای بسیار حساس بوده و مدیریت امنیتی پیچیده‌ای را نیز می‌طلبد. اما به طور ویژه در مورد وضعیت امنیتی کشور چین باید خاطر نشان سازیم که دانشمندان چینی آشکارا موقعیت ایالات متحده به عنوان همون تأثیرگذار در امنیت آسیا و اقیانوسیه را به دلیل وجود کانال و شبکه‌های جامع اتحادهای دوجانبه رسمی و غیررسمی ایالات متحده آمریکا با کشورهای آسیا و اقیانوسیه، (در ابعاد مختلف صنعتی، نظامی و سیاسی) مورد توجه قرار داده‌اند. همچنین راهبردهای امنیتی چین در منطقه نیز به صورت چند بُعدی پیگیری می‌شود؛ به همین خاطر، نگارندگان مکتب کپنهاگ را جهت واکاوی ظرفیت امنیتی چین برای مقابله با مجتمع‌های نظامی-صنعتی مناسب ارزیابی کردند.

۴- مجتمع‌های نظامی-صنعتی آمریکا

مجتمع‌های نظامی-صنعتی از جمله پدیده‌هایی است که از دیرباز به عنوان یکی از پیچیده‌ترین عناصر اثرگذار بر سیاست خارجی کشورها تلقی می‌شود. پیچیدگی این مجتمع‌ها به این خاطر است که عملکرد

و ویژگی‌های بسیار سری و غیر ملموسی را پیمی‌گیرد؛ به عبارتی دیگر، این موضوع که مجتمع‌های نظامی-صنعتی دقیقاً با چه اهدافی بر سیاست خارجی سایر کشورها اثر می‌گذارند، قابل درک و عیان نیست. در تحقیقات متفاوتی که صورت گرفته است، مجتمع‌های نظامی-صنعتی را صرفاً مساوی با نظامی‌گری نمی‌دانند، بلکه، آن را نوعی از رابطه و شبکه میان سه بخش اقتصاد، سیاست (قانونگذاران) و نیروی مسلح در سطح ملی در نظر می‌گیرند. همچنین واژه‌ی مجتمع‌ها، به معنای مکانی ملموس و مشهود که در آن، این سه بخش حضور فیزیکی داشته باشند، اطلاق نمی‌شود، بلکه به محیطی اشاره دارد که در آن یک تفکر نظامی و نظامی‌گری هم جای دارد. در واقع مجتمع‌های نظامی-صنعتی نشانگر نوعی کردار، عملکرد و شبکه‌ای از روابط می‌باشد که در ساخت سیاسی-اقتصادی چندی از جوامع توسعه یافته صنعتی شمال و همچنین مابین مجموعه‌ای از تولیدکنندگان تسلیحات، الیگارش‌ی مسلط مالی جامعه، رسانه‌ها، روزنامه نگاران و روشنفکران از یک سو با بخش‌ها و حوزه‌هایی از درون خود حاکمیت مانند نظامیان و همچنین سیاستمداران از سوی دیگر ایجاد می‌شود. (Mehdizadeh & Colleagues, 2019: p. 37)

زمانی که مجتمع‌های نظامی-صنعتی درون ساختار تصمیم‌گیری و حتی اجرایی ایالات متحده آمریکا به عنوان قدرت‌های نوپدید، نفوذ کردند؛ حساسیت پژوهشگران و صاحب نظران در عرصه بین‌المللی برانگیخته شد. پیشتر از این، در اثری به نام «نخبگان قدرت» نوشته سی رایت میلز، وی اظهار می‌کند که ارتباطات جدید سیاسی، نظامی و صنعتی مابین رهبران آمریکایی شکل گرفته است. بعد از مطرح شدن اندیشه میلز دربارهٔ مجتمع‌های نظامی-صنعتی، این گسترش نفوذ از جهات گوناگون به چشم خورد (Harrison, 2001, P.1). با توجه به اذعانات جیکوب گانسلر در سال ۱۹۸۰، «این که صنعت نظامی ایالات متحده آمریکا بر مبنای اصول بازار آزاد عمل می‌کند صرفاً یک افسانه است»، باید خاطر نشان کنیم که یکی از پر اهمیت ترین ساختارهای اقتصادی آمریکا، در واقع همین صنعت نظامی-دفاعی این کشور می‌باشد و نقش ساختار صنعت دفاعی-نظامی این کشور در حوزه اقتصاد با سایر ساختارهای اقتصادی کاملاً متمایز است. چرا که در تعاملات اقتصادی در سایر حوزه‌ها بین تعداد بسیاری از خریداران و فروشندگان و بر مبنای دستور العمل عرضه و تقاضا شکل می‌گیرد، لکن اگر به صنعت نظامی بنگریم، تنها خریداری که وجود دارد، دولت ایالات متحده آمریکا می‌باشد و فروشندگان آن نیز تنها تعداد اندکی از شرکت‌های غول پیکر هستند که برنامه‌های تولید تجهیزات نظامی را منحصراً در دست خود نگه داشته‌اند؛ بنابراین در اینجا مبحث رقابت مطرح نمی‌باشد. ساختار اقتصادی که گروه‌های نظامی در آن از محوریت برخوردارند، کاملاً انحصاری یا دست کم تا مدتی انحصاری باقی خواهد ماند. به عبارت دیگر، نظامیان به صورت مخفیانه و محرمانه در مسیر پشتیبانی کامل دولت جهت دستیابی به فناوری‌های نوین عمل می‌کنند و اگر آن فناوری موفق عمل کند، تا مدت زمان زیادی آن را در انحصار خود نگه می‌دارند. (Yazdan-panah, 2013: 1)

ایالات متحده آمریکا در ارتباط با مجتمع‌های نظامی و صنعتی فقط از یک مسیر برای اثرگذاری در مناطق استفاده نمی‌کند. بخش‌های مختلفی درهم آمیخته می‌شوند تا تأثیر خود را به سمت نتایج مطلوب سیاست افزایش دهند. آن‌ها شبکه پیچیده‌ای از تعاملات را تشکیل می‌دهند و افراد در صنایع دفاعی،

شاخه‌های اجرایی و مقننه دولت را ترکیب می‌کنند. هر یک از بازیگران کلیدی در شبکه مجتمع‌های نظامی - صنعتی ایالات متحده در راستای منافع و دستاوردهای خود عمل می‌کنند. در عین حال، هر بخش در این شبکه‌ها به اقدامات بازیگران دیگر متکی است و یک کنش جمعی منحصر به فرد مابین آن‌ها اتفاق می‌افتد که باهم به دنبال مهار موانع مختلف، در مسیر رسیدن به هدف مشترکشان هستند. (Vittori, 2019, P.9)

این مجتمع‌ها برای عملکرد بهتر با نفوذ در مراکز اجرایی و تصمیم‌گیری، نفوذ در دولت، نفوذ در پنتاگون، نفوذ در هیأت سیاست‌گذاری دفاعی، نفوذ در کنگره، نفوذ در مراکز علمی و تصمیم‌گیری قدرت اثرگذاری خود را بیشتر می‌کنند (Modares & Colleagues, 2017: pp. 194-202). با توجه به نکات مذکور می‌توان دریافت که تولیدات نظامی به نوعی موتور محرک اقتصاد ایالات متحده آمریکا هستند و درهم آمیختگی مجتمع‌های نظامی - صنعتی با ساختار اقتصادی این کشور آن چنان برجسته می‌باشد که هر نوع کوششی در جهت کاهش بودجه نظامی تأثیرات انکار نشدنی بر کل بافت و ساختار اقتصادی خواهد داشت. از این رو دولت ایالات متحده آمریکا جهت غلبه بر ترس از به وقوع پیوستن بحران‌های اقتصادی همچنان بودجه نظامی را به خصوص در سال‌های پس از جنگ سرد افزایش داده و نکته قابل بحث این است که تعداد زیادی از حوزه‌های غیرنظامی ایالات متحده آمریکا نیز امروزه به این صنایع پیوند خورده و رونق خود را مدیون سفارشات پنتاگون می‌باشند. بدین سبب هر نوع کاهش بودجه نظامی در این کشور نه صرفاً بر حوزه نظامی، بلکه بر کل اقتصاد ایالات متحده آمریکا تأثیر خواهد گذاشت. با توجه به این که مجتمع‌های نظامی صنعتی به دلیل ماهیت رازآلود و ناملموس خود چندان قابل رصد و رقومی شدن نمی‌باشند و حساب دقیق فعالیت‌های این مجتمع‌ها همواره درهاله‌ای از ابهام بوده است؛ اما نقش پیمانکاران نظامی ایالات متحده در این مجتمع‌ها برجسته می‌باشد، که از بین پنج پیمانکار بزرگ (Big five) آمریکا، لاکهید مارتین^۱، آر تی ایکس^۲، جنرال داینامیک^۳، شرکت بوئینگ^۴ و نورثروپ گرومن^۵ در این مقاله، عملکرد کمپانی‌های لاکهید مارتین و نورثروپ گرومن به دلیل نقش آفرینی در شرق آسیا مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

۴-۱- راهبرد و سیاست مجتمع‌های نظامی - صنعتی ایالات متحده در شرق آسیا

آمریکا، بعد از ۱۹۴۵ کشور ژاپن را به عنوان مانعی محکم در مقابل شوروی حمایت میکرد اما با فروپاشی شوروی و ضربه‌ای که به اندیشه کمونیسم وارد شد، سیاست‌های آمریکا را به سمت چین که یکی از حامیان مطرح این اندیشه بود، سوق داد. یکی از اولویتهای راهبردی مشترک هر دو کشور این است که به دنبال ایجاد شرایطی هستند تا اطمینان حاصل کنند که ظهور چین منافع متحدان را تهدید نمی‌کند. رویکرد این دو کشور در قبال چین به این صورت است که هر دو مایلند روابط همکاری را با پکن حفظ کنند، اما در عین حال خود را از تهدیدات مرتبط با افزایش قدرت چین محافظت کنند. ایالات متحده آمریکا به‌ویژه پس از تصویب آخرین اصلاحات امنیتی توسط ژاپن که استقرار نظامی در خارج از کشور را تسهیل می‌کند،

1. Lockheed Martin

2. RTX

3. General Dynamics

4. Boeing

5. Northrop Grumman

انتظار همراهی بیشتری از این کشور دارد. به نوبه خود، توکیو همچنان بر مسائل امنیتی آسیایی متمرکز است که فوراً منافع خود و متحدش ایالات متحده آمریکا را تأمین نماید و مهمتر از همه به دنبال تضمین تعامل سیاسی و نظامی بلندمدت و معتبر ایالات متحده در منطقه است. بنابراین واشنگتن بیش از هر چیز می‌خواهد ژاپن، نه تنها در آسیا، بلکه در خارج از منطقه، در مناطق بی‌ثباتی که در آن از ایالات متحده برای مداخله در یک بحران درخواست می‌شود، مشارکت نظامی بیشتری را داشته باشد که این خود به نوعی با بهره‌گیری از مجتمع‌های-نظامی صنعتی ایالات متحده تسهیل خواهد شد. (Pajon, 2016, PP. 9-12).

از دیرباز مسئله حضور در شرق آسیا و مدیریت امور برای ایالات متحده آمریکا بسیار پراهمیت بود. مارپیچ طولانی نزولی در روابط چین و ژاپن (به‌ویژه در مسئله کره شمالی) که به منافع امنیتی ایالات متحده در آسیا آسیب می‌رساند، بایستی از سمت ایالات متحده آمریکا مدیریت می‌شد. در این بین ایالات متحده امید خود را برای حل مسالمت‌آمیز بحران هسته‌ای کره شمالی کاملاً بر دوش چین گذاشت و دولت بوش با امتناع از مذاکره دوجانبه با کره شمالی و امتناع از قرار دادن هرگونه انگیزه یا تعهد امنیتی بر روی میز مذاکره، تنها می‌توانست از طریق چین بر رژیم کره شمالی اعمال فشار کند و چین را وارد بازی نماید تا بتواند بحران را مدیریت نماید (Korb & Ogden, 2005, P.1). به کارگرفتن سیاست‌های تنش‌زای ایالات متحده در منطقه شرق آسیا در دهه‌های اخیر و حفظ دلایل درگیری بین کره جنوبی و ژاپن با کره شمالی، به قصد فشار آوردن بر کشور چین و مدیریت و کنترل قدرت روز افزون این کشور بوده است (Mousavi & Adeli, 2021: p. 361).

در همین مسیر با تمرکز بر مباحث کشور چین، مشاهده خواهیم کرد که مجتمع‌های نظامی-صنعتی چگونه با تهدید نشان دادن چین قراردادهای سنگینی با برخی از کشورهای منطقه شرق آسیا می‌بندند. در سال ۲۰۰۲ پنتاگون به کره جنوبی ۴۰ جنگنده اف ۱۵ شرکت بوئینگ را به مبلغ ۴ میلیارد دلار فروخت. (این در صورتی بود که پنتاگون کره جنوبی را از خرید تسلیحات فرانسوی که به قیمت مناسب تری بود به اجبار باز داشت.) در کنترل نوع فروش جنگنده‌ها، پال ولفوویتز^۱ یکی از دولتمردان آمریکایی و رئیس سابق بانک جهانی (که از او با عنوان معمار جنگ آمریکا و عراق یاد می‌کنند) نقش وسیعی داشته است. در سال ۲۰۱۴ نیز سیاست‌های فشار بر چین ادامه داشت. تاهمان سال تقریباً ۲۰۰ هزار نیروی نظامی آمریکایی در نزدیک به ۱۵۰ کشور جهان مستقر بودند که ژاپن ۲۵ درصد و کره جنوبی بیش از ۱۴ درصد از کل این نیروها را تشکیل می‌دادند؛ که به عبارتی جزو پنج کشور بالای لیست این ۱۵۰ کشور جهان محسوب می‌شدند. در واقع، کشورهای ژاپن و کره جنوبی به واسطه مدیریت سیاستمداران آمریکایی، میزبان نزدیک به ۴۰ درصد از کل نیروهای آمریکایی بودند (Mousavi and Adeli, quoted by Johnson and M.C.). (Cartney, 2004-2015, 57-151). حضور مجتمع‌های نظامی-صنعتی در شرق آسیا و برای کنترل چین از جهات مختلفی شناسایی شده است. دولت ایالات متحده طی اعلامیه‌ای در ۷ ژانویه وجود قراردادی برای تأمین سیستم‌های موشکی پاتریوت به تایوان توسط لاکهید مارتین را تایید می‌کند. قرارداد پاتریوت که مجموعاً یک میلیارد دلار است، بخشی از بسته تسلیحاتی ۶/۵ میلیارد دلاری است که توسط دولت اسبق

1. Paul Dundes Wolfowitz

ایالات متحده در اکتبر ۲۰۰۸ مورد توافق قرار گرفت؛ در طرف دیگر اما عزم چین برای مقابله با ایالات متحده بر سر دفاع از تایوان در ۱۱ ژانویه ۲۰۰۹ با آزمایش موفقیت‌آمیز رهگیری موشک توسط ارتش آزادیبخش خلق به نمایش گذاشته شد (Neill, 2010, P.1).

در حالی که توکیو در حال آماده شدن برای افزایش شدید هزینه‌های دفاعی در مواجهه با بدتر شدن وضعیت امنیتی شرق آسیا است، پیمانکاران بزرگ دفاعی در سراسر جهان مرکز ثقل عملیات آسیایی خود را به ژاپن منتقل می‌کنند. پیمانکاران نظامی-صنعتی مانند لاکهید مارتین علاوه بر وظایف نظارتی عملیات آسیایی خود، مراحل ارسال تسلیحات خود به ژاپن را تکمیل کرده است. این کمپانی مقر راهبردی آسیایی خود را نیز از سنگاپور به ژاپن منتقل کرده است. لاکهید مارتین این جابجایی را در راستای افزایش تنش‌ها در شمال شرق آسیا، مانند پرتاب‌های موشکی پیدریپی توسط کره شمالی و خطر فزاینده جنگ بر سر تایوان و کنترل چین انجام داده است. این کمپانی، روابط نزدیک خود را با ژاپن از طریق قراردادهایی مانند تحویل سامانه دفاع موشکی زمین به‌هوای توانمندی پیشرفته پاتریوت-۳ (PAC-3) و جت جنگنده رادارگریز F-۳۵ حفظ کرده است. از ژاپن، شرکت هوافضا و دفاع آمریکایی نیز عملیات در کره جنوبی، تایوان و سایر بازارها را کنترل خواهد کرد. پیمانکاران دفاعی پیشرو در سراسر جهان توجه زیادی به برنامه توسعه دفاعی ژاپن دارند. بودجه دفاعی این کشور برای سال مالی ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۷ بالغ بر ۴۳ تریلیون ین (۲۹۴/۲۱ میلیارد دلار) است که ۱/۵ برابر بیشتر از برنامه پنج ساله قبلی است که در سال مالی ۲۰۱۹ آغاز شده بود. این مبلغ شامل ۵ تریلیون ین برای تهیه موشک‌های دوربرد جهت ضدحمله و ۹ تریلیون ین برای جایگزینی قطعات قدیمی و کارهای دیگر جهت حفظ سلاح‌های موجود است که بیش از دو برابر برنامه قبلی است. تکنولوژی L3 Harris ایالات متحده یک شرکت تابعه را در ژوئن ۲۰۲۲ در ژاپن راه اندازی کرد. دانیل زوت، معاون این واحد، گفت که L3Harris خواسته‌های جدیدی مانند هواپیماهای بدون سرنشین و تجهیزات جنگ الکترونیکی را برآورده خواهد کرد. این شرکت پیش از این در چندین زمینه با وزارت دفاع ژاپن مذاکره کرده است (Yumae, 2023, P.1).

نورثروپ گرومن که به‌عنوان یکی دیگر از پیمانکاران نظامی ایالات متحده آمریکا در منطقه شرق آسیا فعالیت دارد، در استرالیا، ژاپن و کره جنوبی سرمایه‌گذاری کرده است. برای بیش از ۲۰ سال، نورثروپ گرومن در استرالیا حضور فعال داشته و در زیرساخت‌های این کشور، تحقیق و توسعه، جوامع و مشارکت‌های محلی فرصت‌های بیشتری را برای انتقال فناوری تسهیل می‌کند، زنجیره‌های تأمین محلی و جهانی را تقویت می‌کند و مهارت‌های فردا را در حمایت از آینده استرالیا رشد می‌دهد. همچنین این شرکت سابقه‌ای طولانی در ژاپن دارد که به اواخر دهه ۱۹۵۰ باز می‌گردد و حضور و همکاری نزدیک این شرکت با ژاپن، که امروز طیف‌های وسیعی از برنامه‌های دفاعی، امنیتی و سیستم‌های اطلاعاتی را نیز پشتیبانی می‌کند، ادامه دارد. شرکت نورثروپ گرومن با داشتن دفتری در سئول از سال ۱۹۹۱، سابقه برنامه‌های موفق با دولت جمهوری کره را دارد. برخی از مهم‌ترین محصولات این شرکت در کره جنوبی عبارتند از: رادار کنترل آتش (APG-68) در KF-16، رادار MESA، سیستم مقابله داخلی (ICS) در F-15K، رادارهای APN-241 در همه شرایط آب و هوایی، سکوی ارتقا یافته C-130، جت‌های جنگنده F-۵ قدیمی و پشتیبانی از برنامه دفاع هوایی و موشکی کره (KAMD) در سپتامبر ۲۰۱۳ و دسامبر ۲۰۱۵ نورثروپ گرومن قراردادی را برای ارائه رادارهای کنترل آتش

LONGBOW برای هلیکوپتر تهاجمی AH-64E Apache و قراردادی برای تولید چهار سیستم هواپیمای بدون سرنشین (RQ-4 Global Hawk (UAS برای نیروی هوایی ROK منعقد کرد (Northrop Grumman, 2024, P.1).

چین تحریم‌هایی را علیه شرکت‌های دفاعی و هوافضای ایالات متحده نورثروپگرومن اعمال کرده است؛ اما در عمل شرکت لاکهید مارتین جهت ارسال سلاح به تایوان (حیاط خلوت چین)، همچنان به مسیر خود ادامه می‌دهد. مائو نینگ، سخنگوی وزارت امور خارجه چین در یک نشست مطبوعاتی گفت که این تحریم‌ها بر اساس قانون ضد تحریم‌های خارجی چین اعمال می‌شوند. او گفت: «ما از طرف آمریکایی می‌خواهیم که به طور مؤثر به اصل چین واحد پایبند باشد و ارتباط نظامی آمریکا و تایوان و تسلیح تایوان را متوقف کند، در غیر این صورت در معرض تلافی قاطعانه طرف چینی قرار خواهد گرفت». مائو نینگ شعبه شرکت لاکهید مارتین در میسوری را به‌عنوان پیمانکار اصلی معرفی کرد که مستقیماً در فروش تسلیحات به تایوان در ۲۴ اوت شرکت داشت و گفت که نورثروپگرومن بارها در فروش تسلیحات به تایوان مشارکت داشته است. چین پیش از این بارها تحریم‌هایی را علیه شرکت‌های آمریکایی به دلیل فروش تسلیحات به تایوان اعمال کرده است، و با توجه به اینکه هیچ یک از این دو شرکت به چین چیزی نمی‌فروشند، به سرعت مشخص نمی‌شود که چگونه کار می‌کنند یا قصد دارند به چه چیزی دست یابند. لازم به ذکر است که بر اساس اطلاعاتی که به کنگره ارسال شد، جو بایدن، رئیس جمهور ایالات متحده، با انتقال ۸۰ میلیون دلار بودجه به تایوان تحت برنامه تأمین مالی نظامی خارجی موافقت کرده است و این خود نشان دهنده تلاش این کشور جهت حفظ تنش بین چین و تایوان می‌باشد (Cash & Lee, 2023, P.1).

۵- امنیت چین و مجتمع‌های نظامی-صنعتی آمریکا

از دهه ۱۹۹۰، سراسر جهان شاهد حضور هر چه بیشتر چین، در عرصه‌های اقتصادی، سیاسی و امنیتی می‌باشد. در مسیر پیگیری منافع اقتصادی، دولت چین ناخودآگاه با مسائل سیاسی و امنیتی نیز پیوند می‌خورد و دولتمردان این کشور با عبور از افکار مائوئیستی رویکردی عملگرایانه را در پیش می‌گیرند. سیاست خارجی چین از سال ۲۰۰۰ به بعد، به نوعی دیپلماسی دفاعی را در پیش گرفته است؛ به این ترتیب که ابتدا تأمین و تقویت توسعه اقتصادی را مد نظر قرار داده‌اند و در مراحل بعدی به ترتیب، فراهم آوردن محیط بین‌المللی مطلوب برای کشور چین، حفظ کردن نظم و همچنین آرامش داخلی چین را عنوان نموده‌اند و از مواردی که بار نظامی دارد صرفاً در مراحل نهایی این صحبت شده است (Defense intelligence agency, 2019, P.12).

در نوامبر ۲۰۰۲، راهبرد کلی که توسط جیانگ زمین رئیس جمهور وقت مطرح شده بود حاوی این پیام بود که «ما با هرژمونیسیم و سیاست قدرت مخالفت خواهیم کرد»، و در اشاره‌ای آشکار به ایالات متحده، «ما به بهبود و توسعه کشورها و روابط با آن‌ها ادامه خواهیم داد»؛ وی همچنین بر روابط دوستانه و همکاری‌های منطقه‌ای تأکید کرد (Yasuhiro, 2006, P.4). به گفته یک محقق چینی در مورد مسائل راهبردک، راهبرد دیپلماتیک در چین در آن سال‌ها به معنای «بهبود قدرت ملی همه جانبه دولت، افزایش نفوذ چین به‌عنوان

یک قدرت بزرگ و ایجاد یک محیط قدرتمند و مفید بین‌المللی جهت احیای گسترده ملت بزرگ چین در قرن ۲۱ بود.^۱ که تمام این راهبردها در جهت مهار ایالات متحده گام برمی‌داشت. ناگفته نماند، بزرگ‌ترین عامل اثرگذار در پیشبرد توسعه چین و در عین حال بزرگ‌ترین مانع توسعه چین، کشور ایالات متحده بود؛ که البته در موضوع تایوان نیز رد پای این کشور پیدا است. در نتیجه، چین می‌بایست علاوه بر پرهیز از رویارویی با سایر کشورها، برای کسب حداکثر سود ممکن، روابط همکاری جویانه را ارتقا می‌داد؛ در عین حال، نیز باید برای ایجاد روابط دوستانه با همسایگان خود تلاش می‌کرد تا هر «ائتلاف ضد چین» را که ایالات متحده ممکن بود برنامه ریزی کند، از بین ببرد (Yasuhiro, 2006, PP.4-6).

راهبردهای ملی چین برای حفظ امنیت در منطقه از ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲ کنش‌هایی را در بر می‌گیرد؛ به عنوان نمونه جهت تسریع در نوسازی ارتش آزادیبخش خلق PLA^۱ و رفع کمبودها و توانمندسازی آن، پکن از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۶ بودجه PLA را به طور متوسط ۱۰ درصد در سال افزایش داد و همچنین برنامه‌های علمی و فنی مختلفی برای بهبود پایگاه دفاعی-صنعتی و کاهش وابستگی ارتش آزادیبخش خلق به تسلیحات خارجی را در دستور کار خود قرار داد (Defense intelligence agency, 2019, PP. 3-43). بنابر آمار ارائه شده از مرکز پژوهش‌های صلح استکهلم، در سال ۲۰۱۸، چین بالغ بر ۲۵۰ میلیارد دلار به بودجه دفاعی خود اختصاص داده است، یعنی بعد از ایالات متحده آمریکا، توانسته است جایگاه دوم در دنیا را به دست آورد. این رقم نسبت به سال ۲۰۱۷ افزایش ۵ درصدی و همچنین رشد ۸۳ درصدی نسبت به سال ۲۰۰۹ را نشان می‌دهد. همینطور در سال ۲۰۱۶، رقم مذکور به ۲۶۱ میلیارد دلار رسیده که ۱/۵ درصد نسبت به سال قبل تر رشد داشته است و از سال ۲۰۱۰، ۸۵ درصد بیشتر شده است. پراهمیت ترین نکته در این باره این است که این حد از افزایش روزافزون بودجه نظامی به خصوص در شروع قرن ۲۱، با افزایش یافتن فعالیت‌های دیپلماسی نظامی، همچنین اتخاذ و به کارگیری رویکردهای نوین در حوزه‌های امنیتی و نظامی هم زمان با ایجاد اصلاحات و مدرن کردن ارتش بوده است. (آسمانی، ۱۴۰۱: ۱۱)

در سال ۲۰۱۷ تغییر قریب الوقوع دولت در واشنگتن (با روی کار آمدن دونالد ترامپ) و استیضاح رئیس جمهور کره جنوبی (پارک گون-هه) که سؤال را متشنج کرده بود، روابط بین آمریکا و کره جنوبی را در شرایط سختی قرار داد. فشارهایی که هر دو کشور احساس می‌کردند، از جمله تهدید فزاینده هسته‌ای کره شمالی و تلاش‌های پکن برای گسترش حوزه نفوذ خود، این رابطه را برای متحدان تاریخی حیاتی تر می‌کند. یعنی از دریچه نگاه مکتب کپنهاگ به نوعی تهدید کره شمالی و چین، مبحثی است که ایالات متحده آمریکا به آن در حوزه شرق آسیا دامن زده و کشورهایی مانند کره جنوبی و ژاپن مجبور به همکاری با ایالات متحده می‌شوند. در این سال شواهد نشان‌دهنده همکاری تنگاتنگ ایالات متحده و کره جنوبی در رابطه با سیاست ایالات متحده در قبال کره شمالی است. سیاست دولت اوباما در مورد کره شمالی بر مهار، با افزودن دوره‌های فشار بر آن و تأکید بر نقش فعالانه چین متمرکز بود و علائمی که نشان میداد دولت ترامپ می‌خواهد فشار بیشتری را بر کره شمالی و چین وارد کند، سخنرانی رکس تیلرسون، (نامزد ترامپ برای وزارت امور خارجه) بود

که، در جلسه تایید صلاحیت خود گفت: «ایالات متحده باید چین را مجبور به سرکوب کره شمالی کند.» این موارد نشان دهنده تلاش همیشگی آمریکا جهت هدایت، مدیریت امور، محدود کردن و یا مهار چین می باشد (Chang, 2017, P.1).

در اینبار نقش مجتمع های نظامی-صنعتی را نمی توان نادیده انگاشت چرا که در سال ۲۰۱۸ شاهد این بودیم که پس از توافق سست ایالات متحده آمریکا با کشور کره شمالی که دیدار ترامپ و اون را سبب شد، سهام شرکت های تولیدکننده تسلیحات مانند لاکهید مارتین (۱٪) و نورثروپ گرومن (۱/۳٪) با کاهش رو به رو شدند. این دو شریک از پیمانکارانی هستند که به نوعی هر کدام در تداوم تنش و درگیری کره شمالی و جنوبی و کشور ژاپن تأثیر زیادی دارند. این مناقشات نیز به نوعی مصداق بارز تعارض منافع پیمانکاران نظامی آمریکا با مبحث صلح در مناطق می باشد. تنش های مذکور نه تنها باعث خرید مداوم تسلیحات سایر کشورهای منطقه از آمریکا می شود بلکه به تحریک هرچه بیشتر ساخت سلاح های هسته ای دامن می زند. آمریکا با حمایت های تسلیحاتی از تایوان خشم چین را بر میانگیزد. همچنین با به کارگیری این سیاست ها در منطقه، منافع پیمانکاران خود را تأمین می کند و سایر کشورهای منطقه را در حس ترس و تهدید نگاه می دارد.

(Mousavi and Adeli citing Trail and Dumayni 2018; and Klinger 2014)

در این باره، در سال ۲۰۱۷ لو کانگ (سخنگوی وزارت امور خارجه چین) صراحتاً اعلام کرد که چین به جد مخالف فروش تسلیحات آمریکا به تایوان است و واشنگتن را به متوقف کردن فروش تسلیحات به این کشور و حتی پایان ارتباطات نظامی با این جزیره فرا خواند و عنوان کرد که اگر این مداخلات نظامی ادامه پیدا کند، مناسبات دو کشور (چین و آمریکا) در عرصه های مهم آسیب جدی خواهد دید (Tang & Jennings, 2017: 1). چین معتقد است امنیت تایوان بر کوشش های مداوم و مشترک مردم دو سوی تنگه تایوان متکی است که البته باید بر اساس اصل چین واحد این اتفاق بیفتد نه کمک ها و فروش تسلیحات نظامی آمریکا به تایوان، زیرا این عمل صرفاً به نفع مجتمع نظامی-صنعتی ایالات متحده آمریکا می باشد و امنیت تایوان و دفاع از آن را سست و تخریب می کند؛ به همین دلیل چین در این مورد، بسیار حساس و دقیق، به مقابله با آمریکا می پردازد.

در سال ۲۰۰۳ مجتمع صنعتی دفاعی چین (CDIC) به عنوان یک نمونه ضعیف از شرکت های دولتی چین و یک شکست راهبردی در نظر گرفته می شد. زمانی که جمهوری خلق چین در سال ۱۹۴۹ تأسیس شد، اقتصاد و پایگاه صنعتی آن به یک انبار خاکستر تبدیل شد، با این حال CDIC ظرف ۲۰ سال طیف کاملی از تجهیزات نظامی نسبتاً مدرن، از جمله تسلیحات راهبردی را تولید کرد. در حال حاضر نیز، تلاش های مختلفی برای حل مشکلات این بخش جهت سازمان دهی مجدد و «تبدیل» موفقیت آمیز، صورت گرفته است (Frankenstein, 2003, P.1) در مقابل، کمیته مجلس نمایندگان آمریکا، مجتمع صنعتی-نظامی چین و شرکت هایی که در بخش های فناوری دفاعی یا نظارتی اقتصاد جمهوری خلق چین فعالیت می کنند،



تحریم می‌کند و شرکت‌های آمریکایی را از انجام تجارت با آن‌ها منع می‌کند. در سال ۲۰۲۳، کمیته خدمات مالی مجلس نمایندگان ایالات متحده، به اتفاقاً، قانون تحریم‌های شرکت‌های نظامی و نظارتی چین (CMSC)^۱ یعنی قانونی که در واقع، هدف آن تضعیف نهادهای حیاتی (بخش‌های فناوری و دفاعی) مجتمع‌های صنعتی - نظامی جمهوری خلق چین می‌باشد را تصویب کرد. آمریکا معتقد است تهدید ناشی از مجتمع نظامی - صنعتی جمهوری خلق چین (PRC)^۲ و مشارکت آن در برنامه‌های تحقیق و توسعه نظامی، اطلاعاتی و امنیتی، و تولید سلاح و تجهیزات مرتبط تحت راهبردهم‌جوشی نظامی - مدنی جمهوری خلق چین باید مدیریت و رفع شود. (Buchanan, 2023, P.1).

راهبرد ملی جمهوری خلق چین، دستیابی به «جوانسازی ملت بزرگ چین» تا سال ۲۰۴۹ است. جمهوری خلق چین، آمریکا را به عنوان یک تلاش تمام عیار دولتی به منظور مهار ظهور جمهوری خلق چین در نظر می‌گیرد که موانعی را برای راهبرد ملی این کشور ایجاد می‌کند. رهبران جمهوری خلق چین بر این باورند که تغییرات ساختاری در نظام بین‌الملل و آمریکای متخاصم، ریشه‌های تشدید رقابت راهبردک بین جمهوری خلق چین و ایالات متحده است. در مارس ۲۰۲۳، شی جین پینگ به نمایندگان کنفرانس مشورتی سیاسی خلق چین گفت: «کشورهای غربی به رهبری ایالات متحده، مهار، محاصره و سرکوب همه جانبه را علیه ما اعمال کرده‌اند، که چالش‌های شدید بی‌سابقه‌ای را برای توسعه کشور ما به همراه آورده است». قابلیت‌ها و مفاهیم در حال تحول ارتش آزادیبخش خلق همچنان به تقویت توانایی جمهوری خلق چین برای «جنگ و پیروزی در جنگ‌ها» علیه «دشمن قوی» (یک تعبیر محتمل برای ایالات متحده) ادامه می‌دهد و قدرت را در سطح جهانی طراحی می‌کند. سپاه ارتش آزادیبخش خلق نیز به مدرنسازی تجهیزات و تمرکز بر تسلیحات ترکیبی و آموزش مشترک برای رسیدن به هدف تبدیل شدن به یک ارتش در کلاس جهانی ادامه می‌دهد. ارتش آزادیبخش خلق یک قابلیت شلیک دوربرد جدید را در واکنش نظامی ارتش آزادیبخش خلق به بازديد هیئت کنگره ایالات متحده^۳ (CODEL) در اوت ۲۰۲۲ از تایوان نشان داد. نیروی هوایی و دریایی ارتش آزادیبخش خلق، به سرعت در حال رسیدن به نیروهای هوایی غرب هستند و با تحویل هواپیماهای ساخت داخل و طیف وسیعی از پهپادها، به مدرنسازی ادامه می‌دهند. در اکتبر ۲۰۱۹، نیروی هوایی ارتش آزادیبخش خلق پس از آن که علناً H-6N را به عنوان اولین بمب افکن هوا به هوای قابل سوخت‌گیری با قابلیت حمل کلاهک‌های اتمی خود معرفی کرد، قسمت هوابرد سه گانه هسته‌ای خود را به نمایش گذاشت. (U.S department of defense, 2023: 2-4).

در آگوست ۲۰۲۲، ارتش آزادیبخش خلق، تمرینات نظامی مشترک گسترده‌ای را باهدف تحت فشار قرار دادن تایوان انجام داد. این تمرین‌ها شامل شلیک موشک‌های بالستیک بر فراز جزیره اصلی تایوان، بیش از ده‌ها گشت دریایی و صدها پرواز به سمت منطقه شناسایی دفاع هوایی تایوان بود. همچنین چین سیاست تقویت روابط با کشورهای در حال توسعه و ارتقای همکاری راهبردی با کشورهای منطقه را باهدف تغییر نظم

1. the Chinese Military and Surveillance Company
2. People's Republic of China
3. Congressional Delegation

بین المللی موجود به رهبری ایالات متحده اتخاذ کرده است (China Security Report, 2024, PP. 22).

بین پاییز ۲۰۲۱ تا پاییز ۲۰۲۳، ایالات متحده بیش از ۱۸۰ مورد از رهگیری های هوایی قهری و خطرناک ارتش آزادیبخش خلق علیه هواپیماهای آمریکایی را در منطقه ثبت کرده است. در همین مدت، ارتش آزادیبخش خلق حدود ۱۰۰ مورد از رفتارهای عملیاتی قهری و مخاطره آمیز را علیه متحدان و شرکای ایالات متحده (ژاپن و کره جنوبی) انجام داده است تا هم ایالات متحده و هم سایرین را از انجام عملیات در منطقه بازدارد. رهبران حزب کمونیست چین حضور جهانی رو به رشد ارتش آزادیبخش خلق را به عنوان بخشی ضروری از فعالیت های بین المللی جمهوری خلق چین برای ایجاد یک محیط بین المللی مساعد برای جوان سازی ملی چین می دانند. حزب کمونیست چین ارتش آزادیبخش خلق را موظف کرده است که توانایی ایجاد قدرت را در خارج از مرزهای چین و مناطق پیرامونی، برای تأمین منافع روبه رشد چین در خارج از کشور و پیشبرد اهداف سیاست خارجی آن ایجاد کند. جمهوری خلق چین به دنبال گسترش زیرساخت های لجستیکی و پایگاه های خود در خارج از کشور است تا به ارتش آزادیبخش خلق اجازه دهد تا قدرت نظامی را در فواصل دورتر طراحی و حفظ کند. در صورت تحقق یک شبکه لجستیک نظامی، ارتش آزادیبخش خلق می تواند عملیات نظامی ایالات متحده را با تکامل اهداف نظامی جهانی جمهوری خلق چین مختل کند. فراتر از پایگاه پشتیبانی ارتش آزادی بخش خلق در جیبوتی، جمهوری خلق چین به احتمال زیاد در حال بررسی و برنامه ریزی برای تأسیسات لجستیکی نظامی اضافی جهت پشتیبانی از طرح نیروهای دریایی، هوایی و زمینی است (U.S department of defense, 2023, P. 11). ایالات متحده، چین را بزرگ ترین چالش در برابر نظم بین المللی تحت سلطه غرب می داند و به افزایش سریع قدرت نظامی پکن همچنین ادعاهای این کشور بر جزیره خودمختار تایوان و دریاهای چین شرقی و جنوبی اشاره می کند و به اصطلاح «تمرینات آزادی ناوبری» ارتش ایالات متحده در آبراه های مورد مناقشه نزدیک چین، بخشی از فشار دولت جو بایدن، برای تعمیق و گسترش حضور نظامی خود در آسیا و اقیانوسیه است (AlJazeera, 2023, P.1).

چین در دهه گذشته برای حفظ امنیت خود در منطقه، و همچنین در برابر مجتمع های نظامی-صنعتی ایالات متحده آمریکا که از طریق کره جنوبی، ژاپن و تایوان در منطقه اعمال نفوذ می کنند؛ بیش از دو برابر هزینه های نظامی خود را افزایش داده است. چین یک برنامه کشتی سازی دریایی را آغاز کرده است که طی سال های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ تعداد کشتی های بیشتری از مجموع تعداد کشتی های نیروی دریایی آلمان، هند، اسپانیا و بریتانیا را به دریا زده است. ارتش آزادی بخش خلق همچنین رزم ناوهای موشک های هدایت شونده و زیردریایی های موشک های بالستیک هسته ای را راه اندازی کرده است. چین در ژوئن ۲۰۲۲، سومین ناو هواپیمابر خود، فوجیان را به آب انداخت. نیروی موشکی ارتش آزادی بخش خلق نیز قابلیت های خود را از جمله با توسعه موشک های مافوق صوت و موشک های بالستیک ضد کشتی مدرن کرده است. به گفته ارتش ایالات متحده، ارتش آزادی بخش خلق همچنین قصد دارد تا سال ۲۰۲۷، زرادخانه هسته ای خود را به ۷۰۰ کلاهک هسته ای و تا سال ۲۰۳۰ حداقل به ۱۰۰۰ کلاهک هسته ای گسترش دهد. با این وجود اطلاعات کمی در مورد چگونگی تخصیص بودجه دفاعی رو به رشد چین به ویژه پس از اصلاحات ساختاری اخیر وجود دارد (Béraud-Sudreau & Nouwens, 2020, P.5).

نتیجه‌گیری

در حال حاضر منطقه شرق آسیا یکی از مناطق راهبردی دنیا و از مهم‌ترین ارکان اقتصادی در سطح بین‌المللی می‌باشد. بعد از سال ۱۹۴۵، ایالات متحده آمریکا از ژاپن به عنوان بازدارنده‌ای در مقابل شوروی حمایت می‌کرد، اما فروپاشی شوروی، آمریکا را به سمت چین که یکی از حامیان مطرح اندیشه کمونیسم بود، سوق داد. سیاست‌گذاران ایالات متحده بر این باورند که همیشه این مخاطره وجود دارد که یک دولت تک‌حزبی مانند دولت چین قادر باشد به گونه‌ای عمل کند که آشکارا منافع ایالات متحده را تهدید نماید. به منظور کاهش احتمال انتخاب چنین مسیری توسط چین، ایالات متحده به راهبردها و ابزارهای خاص خود که یکی از آن‌ها حضور مجتمع‌های نظامی - صنعتی در منطقه شرق آسیا می‌باشد، اصرار ورزیده است. اعلامیه ۷ ژانویه دولت ایالات متحده وجود قراردادی جهت تأمین سیستم‌های موشکی پاتریوت به تایوان توسط لاکهید مارتین را تأیید کرد. از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲ شرکت‌های نظامی مانند لاکهید مارتین و نورثروپ گرومن قراردادهایی با ژاپن، تایوان، کره جنوبی بسته‌اند و چین تحریم‌هایی علیه این شرکت‌ها اعمال نموده است و تلاش کرده است تا قاطعانه با فروش تسلیحات این پیمانکاران نظامی به کشورهای اطرافش از جمله تایوان جلوگیری کرده و حضور ایالات متحده آمریکا را در آسیا و اقیانوسیه کمرنگ نماید. پژوهشگران با گردآوری داده‌ها به روش کتابخانه‌ای و به شیوهی توصیفی - تحلیلی دریافته‌اند که از مهم‌ترین عوامل مقابله با تهدید حضور ایالات متحده در منطقه شرق آسیا، پیشرفت نظامی چشمگیر چین از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۲، هم‌راستا با پیشرفت اقتصادی این کشور می‌باشد. از اواخر دوران ریاست جیانگ‌زمن بنای چین بر مقابله باهژمونی ایالات متحده و سیاست قدرت، هم‌راستا با بهبود و توسعه روابط منطقه‌ای بوده است. بنا بر مکتب چند بعدی کپنهاگ، راهبردهای ملی چین برای حفاظت از خود در منطقه نیز عوامل چندگانه‌ای را در بر می‌گیرد. دراینباره چین برای تسریع نوسازی ارتش آزادیبخش خلق و از بین بردن کمبودها، افزایش بودجه آن را در دستور کار خود قرار داده است. چین در دهه گذشته بیش از دو برابر هزینه‌های نظامی خود را افزایش داده و برای مقابله با حضور ایالات متحده آمریکا و پیمانکاران نظامی این کشور در شرق آسیا، چین از لحاظ امنیتی - نظامی پا به پای رشد اقتصادی با راهبردهایی مانند جوانسازی ملت بزرگ چین، بهبود قدرت ملی همه جانبه دولت، تسریع نوسازی و تقویت ارتش آزادیبخش خلق و راهبرد توسعه همجوشی نظامی - مدنی، توانسته کادرهای امنیتی خود را در طیف کاملی از زمینی، هوایی، دریایی و همچنین هسته‌ای، فضایی، جنگ الکترونیک و عملیات فضای سایبری پوشش دهد.



Resources:

1. Al Jazeera. (2023). In bid to counter China. US ramps up effort to boost military ties in Asia. Achievable at: <https://www.aljazeera.com/news/2023/12/28/in-bid-to-counter-china-us-ramps-up-effort-to-boost-military-ties-in-asia>.
2. Alic, J. A. (2020). The US politico-military-industrial complex. Prepublication draft prepared for Oxford Research Encyclopedia of Politics. 1-27.
3. Asemani, H. (2022). Military Diplomacy and Chinese Foreign Policy. Iranian Journal of International Politics, Year. Issue 1. Serial Issue 21. (in persian)
4. Béraud-Sudreau, L., & Nouwens, M. (2020). Assessing chinese defence spending: proposals for new methodologies. The International Institute for Strategic Studies (IISS).
5. Buchanan. (2023). Targeting China's defense industries: US house committee takes aim at the chinese military industrial complex. achievable at: <https://www.bipc.com/targeting-china%E2%80%99s-defense-industries-us-house-committee-takes-aim-at-the-chinese-military-industrial-complex>.
6. Buzan, B. (2010). Security architecture in Asia: the interplay of regional and global levels. The Pacific review, PP 143, Accessed in: <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/0951274032000069660?needAccess=true>.
7. Cash, J., & Lee, L. (2023). China sanctions Northrop Grumman, Lockheed Martin for arms sales to Taiwan. achievable at: <https://www.reuters.com/business/aero-space-defense/china-sanctions-northrop-grumman-lockheed-martin-over-arms-sales-taiwan-2023-09-15/>.
8. Chang, B. (2017). A political earthquake in seoul and its repercussions for U.S. policy. Objective Analysis. Effective solutions. achievable at: <https://www.rand.org/pubs/commentary/2017/01/a-political-earthquake-in-seoul-and-its-repercussions.html>.
9. China Security Report. (2024). China, Russia, and the United States striving for a new international order. National Institute for Defense Studies, Japan. 22.
10. Defense intelligence agency. (2019). China military power modernizing a force to fight and win. committed to excellence in defense of the nation. 3-43.
11. Frankenstein, J. (2003). Globalization of defense industries: china. The Atlantic Council of the united states. 1.
12. Johnson, Ch. (2004). The sorrows of empire: militarism, secrecy, and the end of the republic. New York, USA: Metropolitan Books.
13. Harrison, M., (2001). Soviet industry and the red army under stalin: a military industrial complex? Department of Economics, (609).
14. Klingner, B. (2014). The U.S. and South Korea should focus on improving alliance capabilities rather than the OPCON transition. Achievable at: <https://www.heritage>.



- org/global-politics/report/the-us-and-south-korea-should-focus-improving-alliance-capabilities-rather.
15. Korb, L. J., & Ogden, P. (2005). A time for U.S. diplomacy in East Asia, this article originally appeared in the South China Morning Post on May 6. 1. achievable at: <https://www.americanprogress.org/article/a-time-for-u-s-diplomacy-in-east-asia/>.
 16. McCartney, J., & McCartney, M. (2015). America's war machine. New York, USA: Thomas Dunne Books.
 17. Mehdizadeh, S. H.; Simber, R., & Jansiz, A. (2017). The position and role of military-industrial complexes in the security-oriented foreign policy of Middle Eastern countries (case study of Saudi Arabia). Master's thesis. Faculty of Literature and Humanities. University of Guilan. 37. (in persian)
 18. Modarres, M.V.; Khalili, R., & Atanejad, H. (2017). The Role of Military-Industrial Complexes in the Foreign Policy of the United States of America. Quarterly Journal of International Relations Research, 1(24). (in persian)
 19. Mousavi, H., & Adeli M. (2021). The Impact of Military-Industrial Complexes on United States Foreign Policy Towards Russia and China (2001 to 2020). Central Eurasian Studies, 14(2), 351-367. (in persian)
 20. Neill, A. (2010). Spears and shields: China's 11 january missile defence test. Royal United Services Institute (RUSI), Achievable at: <https://rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/spears-and-shields-chinas-11-january-missile-defence-test>
 21. Northrop Grumman. (2024). Asia-Pacific region. achievable at: <https://www.northropgrumman.com/who-we-are/global-locations/asia-pacific-region>
 22. Pajon, C. (2016). Japan and its alliance with the US structure, dynamics and evolution to 2030. With participation from John Seaman, Alice Akman and Francoise Nicolas, The Institut français des relations internationales (Ifri). 9-12.
 23. Preece, J. J. (2011). Security in international relations. The University of London International Programmes. 3-14.
 24. Schell, O., & Susan., L. Sh. (2017). Us policy toward China: Recommendations for a new administration. Task Force Report, Asia Society Center on US-China Relations. 8-10.
 25. Stepka, M. (2022). The Copenhagen school and beyond; a closer look at securitisation theory. Jagiellonian University. 15-26.
 26. Suleimanpour, H. (2014). Rereading the Orient-Oriented Policies in Asia. Journal of Central Asian and Caucasus Studies, (1), 65-68. (in persian)
 27. Sulovic, V. (2010). Meaning of security and theory of securitization, belgrade centre for Secutity policy. 1-5, Accessed at: <http://www.bezbednost.org>.
 28. Tang, D., & Jennings, R. (2017). China strongly protests US arms sales to Taiwan. APnews.

- Achievable at: <https://apnews.com/article/47dde9fadeea4c1ba656d88e210dda9c>.
29. Thrall., T., & Dorminey, C. (2018). Risky business: the role of arms sales in US foreign policy. Achievable at: <https://www.cato.org/publications/policy-analysis/risky-business-role-arms-sales-us-foreign-policy>.
 30. U.S department of defense. (2023). Military and security developments involving the people's republic of China. Annual Report to Congress. 1-11.
 31. Vittori, J. (2019). A mutual extortion racket: the military industrial complexes and US foreign policy – the cases of saudi arabia & UAE. Transparency International Defense & Security Rrogram, 9.
 32. Yasuhiro, M. (2006). An essay on China's military diplomacy; examination of international in foreign affairs. NIDS Security Reports, (7). 4-6.
 33. Yazdanpanah, M. (2013). Arms Economy and Military Affairs", Philo Sociology. Available at: <http://www.philosociology.ir/daily-articles/2868-1392-09-21-15-17-25.html> (in persian)
 34. Yumae, S. (2023). Western arms suppliers shift Asian HQs to Japan. Nikkei Asia. Achievable at: <https://asia.nikkei.com/Business/Aerospace-Defense-Industries/Western-Arms-Suppliers-Shift-Asian-HQs-to-Japan>.

COPYRIGHTS

©2025 The author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, as long as the original authors and source are cited. No permission is required from the authors or the publishers.

